

Arie Brader weken op een zandplaat om de zeehonden te bestuderen
De Robinson Crusoe van Simonsland

De stemming op de boot die deze week van Lauwersoog boven Groningen de oversteek maakte naar de kleine zandplaat Simonszand, tien kilometer verderop in zee, was niet wat zij zijn moest. Enigszins bedrukt zei wadloper Gerard Knijpers (in het dagelijks leven legeraalmoezenier): „Ja, nou gaat zo’n jongen daar wel alleen op die zandplaat zitten, maar zou hij wel geweten hebben waar bij eigenlijk aan begon?”

ZEEHONDEN

Al twee weken zat Arie Brader, student van de Landbouw Hogeschool in Wageningen op de kleine zandplaat om de zeehonden, die daar in de omgeving domicilie hebben gekozen, te bestuderen. In totaal zouden met het onderzoek zes weken zijn gemoeid. In de ochtend had Hylke Dijkstra enkele malen geprobeerd om via de mobilfoon met Arie in contact te komen, maar de kluizenaar had geen antwoord gegeven. Aan dek tuurde het gezelschap beurtelings met grote kijkers in de richting van de zandplaat en de aalmoezenier was de eerste die de kleine vlakke in het vizier kreeg. Een kwartier later rapporteerde hij opgewonden: „Ik zie iets staan en het beweegt.” Omdat Simonszand niet meer is dan een dorre zandvlakte, die enkele malen per jaar door de zee totaal wordt overspoeld, kon er geen misverstand zijn: Arie Brader leefde. Bijna 500 meter voor de plaat kwam de boot tot stilstand en ging het gezelschap wadend tot het middel verder.

HOOGST ERNSTIG!

De stemming onder de oude rotten in Kloosterburen en Pieterburen, waar het eenzaamheidsavontuur van de 23-jarige student Arie Brader eveneens zeer de aandacht

had getrokken, was niet anders: „een dwaze onderneming. Hij zou niet de eerste zijn die met hallucinaties de zee inloopt en in de golven verdwijnt“.

Toen we met de boot naar Arie Brader onderweg waren, kwam de aalmoezenier nog even met het volgende verhaal: „Vorig jaar liep een boot met vier doorgewinterde Belgische zeerotten vast op een zandplaat ergens onder Schiermonnikoog. Het duurde tien dagen voordat de boot kon worden losgetrokken, maar die dagen op de plaat werden voor de vier een foltering“.

In zijn functie van wadloopgids was Gerard Kuijpers de vier in hun eenzame positie gaan opzoeken, maar zelfs zijn troostende woorden konden hier geen uitkomst brengen.

Integendeel. Af en toe probeerde ik nog eens een grapje te maken en te zeggen dat er niet het minste gevaar bestond en dat alles zeker zou goed komen, maar dan schreeuwden ze me toe: „De situatie is hoogst ernstig! Hier valt niets te lachen“. En dan kwamen er kreten als: „Waarom doet prins Bernhard niets?“ en „Waarom komen er geen helikopters?“ Nota bene had hun schip twee motoren van 210 pk elk en was het jacht van alle comfort voorzien. De kwestie was echter dat de altijd aanstormde zee je tenslotte gek maakt“.

Ademloos luisterde het gezelschap op de boot mee: Hylke Dijkstra uit Pieterburen. (voorzitter van de Wadlopers), Joop 't Hart (hoofdonderwijzer en eigenaar van de zeehondencreche uit dezelfde gemeente) en schipper Henk Helder, die het relaas knikkend aanhoorden.

DEFECT

Op de plaat een opgewekte baardige student in haveloze kledij: een nieuwe versie van Robinson Crusoe, die van de zorgen over hem niets begreep. De mobilfoon was defect en verder was alles in orde. Goed weertje, een kalme zee en dagelijks een perfecte exercitie van de zeehondenkolonie die enkele keren per etmaal in hun natuurlijke omgeving een fascinerende show opvoerde.

PRIMITIEF

De zandplaat was niet meer dan een grijze troosteloze vlakte met daarop een uit de kluiten gewassen „Indianenhut“ op palen, ten behoeve van schipbreukelingen. Via een hoge trap langs één van de palen was het appartement te bereiken, dat in de afgelopen twee weken (en de komende vier) tot verblijfplaats van Arie diende. Alles was zeer primitief. Geen lampen of kaarsen. Alleen een zaklantaarn voor het hoognodige, want ook een batterij heeft niet het eeuwige leven. Het drinkwater begon al flink op te raken en na al die dagen was de fijne smaak er wel af. Verse groente was er niet en het fruit was op.

Arie zei: “Het enige groen op de plaat is wat zeesla en ik heb het eerlijk geprobeerd te eten, maar het wil niet gaar worden. En morgen ga ik garnalen vangen, wanneer ik tenminste een soort net in elkaar kan krijgen, want met de blote hand is vissen niet gelukt“.

In de hut, waar de zon de hele dag onbarmhartig op had geschienen, was het géén zitten. Op de plaat was verder geen bescherming tegen de wind, of het moest een stuk wrakhout zijn dat de moderne Robinson een paar honderd meter verderop overeind had getrokken en met wat zand had aangestampt. In de schaduw van de wigwam vertelde Arie over de twee weken afzondering in deze sinistere omgeving van wit zand en water.

Arie Brader was een tevreden mens en toen permitteerde Hylke Dijkstra zich weer een klein grapje. Hij zei: „Pas jij maar eens op ventje, want wanneer er nog een storm of onweer komt, piep je wel anders". De fouragekist bevatte enkele blikken groente, een verse komkommer, enkele dwarsgebakken volkoren tarwebroden, twee liter melk en een kruik jenever.

De conversatie verliep verder stroef, omdat Arie na 14 dagen zwijgen kennelijk moeite had weer in een normaal gesprek te komen en om hem wat langer de kans te geven op adem te komen, besloot ik hem een nacht gezelschap te houden. Na een kwartier maande de schipper tot afvaart om nog vóór vallend water de thuishaven te kunnen bereiken. Wadend door het hoge water ging het clubje terug naar de boot en even later wendde de schipper het roer en liet ons op Simonszand alleen.

BERUSTING

“De eerste dagen zijn heel erg geweest. Het is beklemmend om geen enkele boom en plant te zien. Praten lukt niet, omdat er niemand is die je hoort en er is niets anders om naar te luisteren dan het geschreeuw van de meeuwen en de scholeksters en het eeuwige ruisen van de zee. Dat groeide na enkele dagen uit tot het geluid van een straaljager en een paar keer heb ik met de knop van de mobilfoon in de hand gestaan om te vragen: Haal me in vredesnaam weg, want dit is niet uit te houden. Na enkele dagen echter is er een vreemde berusting over me gekomen en toen ben ik begonnen aan het karwei waar ik uiteindelijk voor was gekomen: het observeren van de zeehonden. Vandaag heb ik ze voor het eerst zien spelen, een adembenemend tafereel en van al hun verrichtingen maak ik nu iedere dag uitvoerig verslag.

VOETSTAPPEN

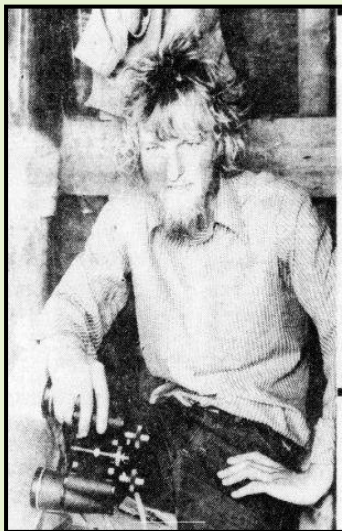
In dit bestaan leer je eigenlijk pas goed de dingen waarderen die je in het normale leven als vanzelfsprekend aanneemt. Een punaise bijvoorbeeld is nu in mijn ogen weer een glinsterend kleinood en sinds de ritssluiting van mijn slaapzak het heeft begeven, ben ik me gaan realiseren wat het leven zonder ritssluitingen zou zijn. De hele dag ben je bezig probleempjes op te lossen die in het normale leven niet eens bestaan. Hier moet je als mens bijna van voor af aan beginnen. Leven zonder veiligheidsspelden, een klosje garen, een lichtknopje, een zaag, een visnet en waspoeder is onwezenlijk en het duurt dagen voor je deze handicaps een beetje leert overwinnen". Na het avondeten van twee sneden ruw tarwebrood met vlees uit blik, besloten we het terrein te verkennen. Overal op de plaat stonden voetstappen die er zullen blijven tot in 't najaar herfststormen de golven over het eiland zullen jagen en als een lei zullen schoonvegen. Een diepgaande filosofie over het bestaan had zich van Arie meester gemaakt. Was hij deze twee weken een vólkomen ander mens geworden? Zeker was dat hij hier intens leefde met als enige vrienden enkele duizenden meeuwen en een kleine kolonie scholeksters. Een

miniatuurlandje zonder insecten en zonder andere sporen van leven, waar zelfs een afgedwaalde merel bij gebrek aan leeftocht het loodje had moeten leggen. Tot diep in de avond liepen we over de plaat en aan het eind ervan zochten we beschutting achter het wrakhout om de dag enigszins feestelijk uit te drinken. Rond 11 uur vielen er druppels en in de verte rommelde het wat. Toen moesten we nog eens hartelijk lachen om die Hylke Dijkstra, met zijn verhaal over de aangespoelde tonnen, waarop de bliksem zich naar hartelust kon uitleven!

GEBALDE VUIST

Maar, had hij dat maar niet gezegd, want die nacht zou de natuur met gebalde vuist bij de wigwam aankloppen. De regen, die aanvankelijk, vriendelijk druppelde, groeide aan tot een hevige stortbui die overigens in het strand geen enkel spoor achterliet en direct in de grond verdween. De wind die dagenlang een prettige metgezel was geweest, keerde zich tegen ons en rond middernacht rukte hij weerbarstig aan de houten optrek en gierde onbarmhartig door de spleten in de wand. En de bliksem die zich tegen de avond nog mummelend op de achtergrond had gehouden, kwam rond middernacht in volle hevigheid opzetten en ontladde zich al een vulkaan boven het kleine eiland. Niet zelden was de kleine wigwam ingesloten door felle bliksemschichten, die sidderend de zee inschoten en de meeuwen en de zeehonden in de verte duidelijk zichtbaar maakten. Tussen twee uitzonderlijk zware slagen door herinnerde Arie zich dat de bliksem zich tot een vernietigende vuurbal zou kunnen samentrekken en zo gemakkelijk door vier dikke muren kon slaan. Laat staan een dun houten wandje!

HELSE KERMIS

De aangespoelde tonnen — waar Hylke die middag zo aardig over had verteld — werden inderdaad een speelbal van de elementen en enkele malen sloeg de bliksem er een krakend uiteen. Het licht dat door de Spleten naar binnen flitste was voldoende om een boek bij te lezen en om de helse kermis enigszins af te wenden, ontstak Arie de zaklantaarn en schonk nog eens in. Pas na enkele uren was de hemel uitgeraasd en om half vijf in de ochtend, toen de zon het initiatief weer overnam, bleek dat het eiland heelhuids uit het noodweer was tevoorschijn gekomen. Arie zei eerlijk: “Wanneer ik hier alleen was geweest, had ik nu gezegd: „Haal mij maar weer op”. Al vroeg in de ochtend werd in de verte het geluid hoorbaar van de schipper die me naar Laurensoog zou terugvaren en Arie zijn isolement zou hergeven. Toen ik wadend door de zee bij de boot arriveerde zei de schipper: „We krijgen vandaag nog veel meer noodweer. In de verte zwaaide Robinson Crusoe me achteloos lachend na...